

AAN De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkma
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

DATUM 4 december 2008
ONS KENMERK z2008-01367

CONTACTPERSOON mw. mr. P.G.C. Bunt
070-8888500

UW BRIEF VAN 29 oktober 2008
UW KENMERK WJZ/70624(2664)

ONDERWERP Voorstel van wet houdende wijziging van de Wet
kinderopvang in verband met een herziening van
het stelsel van gastouderopvang

Geachte mevrouw Dijkma,

Bij brief van 29 oktober 2008 heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) gevraagd, op grond van het bepaalde in artikel 51, tweede lid van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) te adviseren over het Voorstel van wet houdende wijziging van de Wet kinderopvang in verband met een verbetering van het toezicht op de financiering van de kinderopvang en een herziening van het stelsel van gastouderopvang (versie 28-10-08).

Het CBP voldoet hiermee aan uw verzoek.

Opmerking vooraf

Er is een aantal onderdelen PM opgenomen in de conceptversie van 28 oktober 2008. Of deze onderdelen ook in aanmerking zouden komen voor advisering door het CBP is ongewis. Het spreekt voor zich dat het CBP niet in staat is om nu over die onderdelen te adviseren. Het advies dat het CBP u in deze brief geeft, spitst zich toe op de nieuw voorgestelde verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van aanmelding en in het kader van het register kinderopvang.

Aanleiding voor de wijziging

Een flinke groei van het aantal kinderen waarvoor een kinderopvangtoeslag wordt aangevraagd, misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet en zorg om de kwaliteit van de opvang zijn aanleiding voor de voorgestelde wijziging. De omvang en de snelheid van de groei van geregistreerde opvang hebben de prognoses die opgesteld waren voorafgaand aan de invoering van de wet ruimschoots overtroffen. Een ongewijzigde voortzetting van de wet in de huidige vorm leidt tot een financieel onbeheersbaar stelsel.

De voorgestelde wetwijziging bevat (aangescherpte) kwaliteitseisen, er worden maatregelen genomen om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan en meer transparantie te brengen in het betalingsverkeer en de tariefstructuur.

Het advies

Het CBP adviseert u niet tot indiening van het voorstel over te gaan, dan nadat daarin rekening zal zijn gehouden met onderstaande opmerkingen.

- 1) De aanvulling van artikel 45 Wet Kinderopvang zal leiden tot verwerkingen van het burgerservicenummer(BSN). Of er sprake zal zijn van rechtmatige verwerking kan niet bepaald worden omdat het wetsartikel hiervoor te vaag is en in de voorgelegde

DATUM 4 december 2008
ONS KENMERK z2008-01367

- conceptteksten een doelomschrijving en een onderbouwing van de noodzaak van de verwerking van het BSN ontbreken.
- 2) Uit de conceptteksten van de artikelen 45, 46 en 46a wordt niet duidelijk wie verantwoordelijke in de zin van artikel 1 Wbp is voor het register kinderopvang (waarvan er drie lijken te bestaan). Beantwoording van deze vraag is onder meer van belang met het oog op de vereiste transparantie waarvoor de verantwoordelijke dient te zorgen. Op de verantwoordelijke rust de plicht om de betrokkene – dat is de persoon waarop de gegevens betrekking hebben – in staat te stellen te volgen hoe gegevens over hem worden verwerkt zodat hij desgewenst tegenover die verantwoordelijke gebruik kan maken van zijn rechten.
 - 3) Nieuw wordt dat gastouders een Verklaring omtrent het gedrag van henzelf en van hun volwassen huisgenoten moeten overleggen aan het gastouderbureau voordat zij met hun werkzaamheden kunnen beginnen. Uit de conceptteksten wordt niet duidelijk op welke wijze wordt omgegaan met de VOG, zodat niet bepaald kan worden of de Wbp in casu van toepassing is, laat staan of er sprake zal zijn van een verwerking conform de wet.

In de bijlage geeft het CBP een toelichting bij bovenstaande geconstateerde onduidelijkheden.

Tot slot.

Wellicht ten overvloede wijst het CBP u er op dat op grond van artikel 51, tweede lid Wbp niet alleen voorstellen van wet maar ook ontwerpen van algemene maatregelen van bestuur, die geheel of voor een belangrijk deel betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens, voor advies aan het CBP dienen te worden voorgelegd. Behalve eventuele onderdelen van het wetsvoorstel die PM staan kunnen mogelijk ook de in dit wetsvoorstel aangekondigde amvb's of de ten gevolge van dit wetsvoorstel aan te brengen wijzigingen in bestaande amvb's in aanmerking komen voor advies. Dat zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn voor (nadere) regelgeving die betrekking heeft op het verwerken van het burgerservicenummer en voor voorschriften betreffende de openbaarheid van het (landelijk) register kinderopvang, gelet op het feit dat daarin niet alleen gegevens van bedrijven maar ook van natuurlijke personen voorkomen.

Het CBP verneemt graag op welke wijze u gevolg geeft aan het advies. Het CBP is beschikbaar indien nadere toelichting is vereist.

Hoogachtend,

Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

mr. mr. dr. J. Beuving
collegelid

Z2008-01367

Advies van het College bescherming persoonsgegevens (CBP) over het Voorstel van wet houdende wijziging van de Wet kinderopvang in verband met een herziening van het stelsel van gastouderopvang.

Bijlage bij de brief van het CBP van 4 december 2008.

1) De onderbouwing van het verwerken van het Burgerservicenummer (BSN) ontbreekt.

Het gebruik van een persoonsgebonden nummer, zoals het BSN, dient in overeenstemming te zijn met artikel 24 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) j° de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb).

Dat betekent dat de noodzaak van deze specifieke verwerking onderbouwd moet zijn en dat de verantwoordelijke in kwestie bevoegd moet zijn tot gebruik van het persoonsnummer voor het beoogde doel.

Artikel 45 richt zich tot de degene die voornemens is een kindercentrum of gastouderbureau in exploitatie te nemen. Hij doet daarvan melding bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar hij die opvang zal bieden. Het wetsvoorstel bevat als aanvulling dat de houder van een gastouderbureau ook melding doet van de personen die door zijn tussenkomst als gastouders of opvangouders kinderopvang willen bieden en dat bij de melding door de houder van het gastouderbureau tevens het burgerservicenummer van de personen die opvang willen leveren wordt verstrekt.

Gastouderbureaus zijn geen bestuursorgaan en kunnen het BSN dus alleen verwerken als zij behoren tot de categorie gebruikers als bedoeld in artikel 1 sub d ten 2° Wabb. Dit betekent dat *'het gebruik door hem bij of krachtens wet is voorgeschreven.'* Niet alleen het verstrekken door het gastouderbureau aan het college van burgemeester en wethouders maar ook de stap daarvoor, te weten het verzamelen door het gastouderbureau dient gebaseerd te worden op de wet. Voor het verzamelen ontbreekt een wettelijke grondslag. Voor het verstrekken is de wettelijke bepaling niet expliciet genoeg. Het enkele vermelden dat het burgerservicenummer wordt verstrekt, bovendien zonder doel waarvoor het verwerkt wordt, is te mager.

Daarnaast blijkt uit de tekst van de conceptmemorie van toelichting onvoldoende wat i.c. de noodzaak is van het verwerken van het BSN. In die toelichting staat slechts: *'Om het toezicht door de Belastingdienst/Toeslagen en de GGD te vergemakkelijken.'* (blz. 4 artikelsgewijze toelichting) Dit kan niet aangemerkt worden als een onderbouwing van de noodzaak van de verwerking.

Het CBP maakt van deze gelegenheid gebruik om, indachtig het beleid van de overheid betreffende het eenmalige verstrekken van gegevens, de vraag op te werpen waarom het BSN verstrekt moet worden aan het college van burgemeester en wethouders dat toch al beschikt over het BSN?

2) Wie is verantwoordelijke?

Beantwoording van de vraag wie verantwoordelijke is in de zin van artikel 1 Wbp voor het register kinderopvang is van belang omdat de verantwoordelijke op grond van de Wbp verplicht is ervoor te zorgen dat hij persoonsgegevens in overeenstemming met de wet verwerkt. Ook geldt voor hem onder meer de plicht om de betrokkene adequaat te informeren (artikel en 33 en 34 Wbp) en om te reageren op een verzoek om inzage of correctie (artikel 35 Wbp respectievelijk 36 Wbp). Het besluit op een dergelijk verzoek is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, zo blijkt uit artikel 43 Wbp. Voor betrokkene dient helder te zijn tot wie hij zich moet richten.

De conceptteksten scheppen echter op dit punt verwarring.

De artikelen 45, 46 en 46a wekken de indruk dat er sprake is van drie registers kinderopvang. Uit artikel 45 kan afgeleid worden dat een register door het college van burgemeester en wethouders

wordt gevuld en dat het college, als verantwoordelijke, mededelingen over de verwerking doet. Uit artikel 46 kan afgeleid worden dat de minister verantwoordelijke is voor een register en dat het college van burgemeester en wethouders daarvoor gegevens verstrekt. In de memorie van toelichting algemeen deel, punt 6.3, staat echter dat gemeenten op grond van artikel 46 verplicht zijn een register bij te houden. Maar in punt 6.3 wordt ook gesproken over een landelijk register kinderopvang. Daar wordt in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 46a aandacht aan besteed. En uit artikel 46a kan worden afgeleid dat de minister verantwoordelijke is: 'onze minister draagt zorg voor de inrichting van een register kinderopvang'. Daarnaast houdt, zo blijkt uit artikel 48, de minister ook een register buitenlandse kinderopvang bij. Het CBP adviseert om helderheid aan te brengen in de teksten en aan de begripsbepalingen in artikel 1 de definitie van register kinderopvang toe te voegen.

3) Verklaring omtrent het gedrag

Nieuw wordt dat gastouders een Verklaring omtrent het gedrag van henzelf en van hun volwassen huisgenoten moeten overleggen aan het gastouderbureau voordat zij met hun werkzaamheden kunnen beginnen. Uit de conceptteksten wordt niet duidelijk op welke wijze wordt omgegaan met de VOG, zodat niet bepaald kan worden of de Wbp in casu van toepassing is, laat staan of er sprake zal zijn van een verwerking conform de wet.

Betekent 'overleggen' dat het gastouderbureau de VOG opneemt in de administratie en/of aan het college van burgemeester en wethouders moet verstrekken? Wordt de VOG ook opgenomen in het register kinderopvang? Op welke wettelijke regeling wordt deze verwerking dan gebaseerd? In de toelichting bij artikel 56a staat slechts dat die verklaring door de Belastingdienst/Toeslagen kan worden gebruikt om vast te stellen wanneer de opvang van start is gegaan. Dit lijkt in strijd met de vereiste doelbinding.